

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Warszawie

LWA.410.23.6.2023

Pani
Katarzyna Surowska
Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy
Rodzinie w Sokołowie Podlaskim
ul. Armii Krajowej 4
08-300 Sokołów Podlaski

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/085 Realizacja przez wybrane samorządy województwa mazowieckiego zadań w zakresie zaopatrzenia osób niepełnosprawnych w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sokołowie Podlaskim ¹ , ul. Armii Krajowej 4; 08-300 Sokołów Podlaski
Kierownik jednostki kontrolowanej	Katarzyna Surowska, dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sokołowie Podlaskim od 1 kwietnia 2020 r. (akta kontroli str.3-5)
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Zapewnienie pod względem organizacyjno-funkcyjnym warunków realizacji zadań z zakresu dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze. 2. Wykonywanie zadań związanych z dofinansowaniem zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.
Okres objęty kontrolą	Lata 2021-2023 (I-III kwartał), z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem, dotyczących zdarzeń mających wpływ na kontrolowaną działalność.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ² .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie
Kontroler	Wanda Dąbrowska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWA/164/2023 z 5 września 2023 r. (akta kontroli str.1-2)

¹ Dalej: PCPR lub Centrum.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623; dalej: ustawa o NIK

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Wdrożone w Centrum rozwiązania organizacyjno-funkcjonalne umożliwiały właściwą realizację zadań dotyczących dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, zapewniając prawidłowe gospodarowanie środkami Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych⁴ w zakresie objętym kontrolą oraz ich pełne wykorzystanie.

Wykorzystując informacje pozyskane w trakcie opracowywania powiatowych programów na rzecz osób niepełnosprawnych, a także w ramach procesu monitorowania realizacji poszczególnych zadań, na bieżąco analizowano sytuację i potrzeby osób niepełnosprawnych zamieszkałych na terenie powiatu sokołowskiego⁵. Uzyskane informacje wykorzystywano też do prowadzenia działań informacyjnych, które miały na celu dotarcie do szerokiego kręgu osób mogących skorzystać z finansowego wsparcia.

Mając na względzie bieżące i przewidywane potrzeby w zakresie dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, elastycznie reagowano na zmieniające się uwarunkowania, podejmując stosowne działania w celu optymalnego wykorzystania środków Funduszu.

Stwierdzone nieprawidłowości o charakterze formalnym, odnoszące się do badanej próby wniosków o dofinansowanie, a także skorygowane w trakcie kontroli przypadki wypłaty dofinansowania w wysokości wyższej niż określone prawem, jak też uchybienia polegające na niezachowaniu niektórych wymagań jakie powinna spełniać strona internetowa PCPR jako podmiotu publicznego, nie miały istotnego wpływu na realizację zadań będących przedmiotem kontroli NIK.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁶ kontrolowanej działalności.

OBSZAR

1. Zapewnienie pod względem organizacyjno-funkcjonalnym warunków realizacji zadań z zakresu dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.

Opis stanu faktycznego

1. W latach 2021-2023 (I-III kw.), w powiecie zadania określone w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych⁷ realizowało Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sokołowie Podlaskim. Zgodnie z regulaminem organizacyjnym PCPR⁸, do zadań Centrum należy m.in. dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów.

(akta kontroli str. 6-35)

Zakres realizowanych zadań w ramach rehabilitacji zawodowej i społecznej, finansowanych ze środków PFRON, określany był w formie uchwał podejmowanych

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Dalej: PFRON, Fundusz.

⁵ Dalej także: powiat.

⁶ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁷ Dz. U. z 2023 r. poz. 100, ze zm.; dalej: ustawa o rehabilitacji.

⁸ Załącznik do uchwały Nr 197/2016 Zarządu Powiatu w Sokołowie Podlaskim z dnia 22 grudnia 2016 r. w sprawie ustalenia Regulaminu Organizacyjnego Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie (ze zm.).

przez Radę Powiatu Sokołowskiego⁹. Uchwały te wchodziły w życie z dniem podjęcia i nie były publikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego.

(akta kontroli 132-134, 154-157 i 178-181)

Starosta Sokołowski¹⁰ poinformowała, że zgodnie z ustalonym stanowiskiem judykatury, jak również przyjętą praktyką uznano, że uchwały w sprawie określenia zadań realizowanych przez powiat ze środków PFRON nie stanowią aktów prawa miejscowego, są one jedynie harmonogramami realizacji konkretnego zadania, w określonej kwocie, tj. do wysokości środków pochodzących i przyznanych z PFRON.

(akta kontroli str. 391-394)

W latach 2021-2023 powiat otrzymał z PFRON środki finansowe na zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej w wysokości odpowiednio: 1 284 501 zł; 1 521 652 zł i 1 772 564 zł. W ramach zadań z zakresu rehabilitacji społecznej, środki Funduszu przeznaczono na:

- dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej: 715 968 zł (2021 r.), 854 568 zł (2022 r.), 685 476 zł (I-III kw. 2023 r.);
- dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych: 53 916 zł (2021 r.), 73 811 zł (2022 r.), 77 894 zł (I-III kw. 2023 r.);
- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów: 378 258 zł (2021 r.), 338 283 zł (2022 r.), 336 707 zł (I-III kw. 2023 r.);
- dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych: 118 085 zł (2021 r.), 182 937 zł (2022 r.), 119 405 zł (I-III kw. 2023 r.).

(akta kontroli str. 118-119 i 182-243)

Zgodnie z informacją przekazaną przez starostę, w kontrolowanym okresie do zarządu powiatu nie wpłynęło pismo dyrektora PCPR z prośbą o zabezpieczenie dodatkowych środków z budżetu powiatu na realizację zadania dotyczącego dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze. Kwestia niewystarczających środków PFRON na realizację ww. zadania była natomiast omawiana na posiedzeniach zarządu i rady powiatu. Niedobór środków z PFRON występował w ostatnim kwartale roku, czego konsekwencją był brak refundacji pojedynczych faktur, odsyłanych następnie wnioskodawcy wraz z informacją o możliwości ubiegania się o dofinansowanie do tych faktur w następnym roku budżetowym.

(akta kontroli str. 391-394)

Pierwotny plan finansowy dotyczący dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, przyznawanego osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów¹¹, uchwalony przez radę powiatu na lata 2021, 2022 i 2023, zakładał finansowanie tego zadania wyłącznie ze środków PFRON, odpowiednio w kwotach: 327 533,00 zł, 286 084,00 zł i 378 191,00 zł. Według stanu na 31 grudnia 2021 i 2022 r. kwoty te zwiększono odpowiednio do: 378 257,58 zł (o 50 724,58 zł) i 338 282,02 zł (o 52 098,02 zł). Zwiększeń dokonano w ramach przesunięć pomiędzy zadaniami realizowanymi ze

⁹ Dalej: rada powiatu.

¹⁰ Dalej: starosta.

¹¹ Art. 35a ust. 1 pkt 7 lit. c ustawy o rehabilitacji.

środków PFRON¹². Plan po zmianach, ustalony na koniec 2021 i 2022 r., został wykonany w 100%, a plan finansowy ustalony na 2023 r., do 30 września nie uległ zmianie.

(akta kontroli str. 118-181)

Ponadto w badanym okresie powiat otrzymywał z PFRON środki finansowe na pokrycie kosztów obsługi zadań z zakresu rehabilitacji społecznej realizowanych przez powiat (w wysokości 2,5% środków wykorzystanych w każdym roku), które zostały wydatkowane na refundację części wynagrodzenia pracownika PCPR, bezpośrednio zaangażowanego w realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych.

(akta kontroli str. 420)

2. W okresie objętym kontrolą w powiecie sokołowskim obowiązywał „Powiatowy program działań na rzecz osób niepełnosprawnych i ich integracji ze społeczeństwem lokalnym na lata 2019-2023”, którego wykonanie należało do zarządu powiatu oraz dyrektora PCPR. W ramach realizacji celu strategicznego nr 3 tego programu, pn. „Ułatwienie osobom z niepełnosprawnością dostępu do leczenia, opieki i rehabilitacji”, wyodrębniono m.in. zadanie dotyczące dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.

(akta kontroli str. 43-70)

Ze sprawozdań rocznych z realizacji ww. programu w 2021 i 2022 r., pozytywnie zaopiniowanych przez powiatową społeczną radę ds. osób niepełnosprawnych¹³, sprawozdań z działalności PCPR oraz sprawozdań rzeczowo-finansowych samorządu powiatowego o zadaniach zrealizowanych ze środków PFRON za ww. lata wynika, że liczba złożonych wniosków o dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny oraz wartość wniosków pozytywnie rozpatrzonych utrzymywała się na podobnym poziomie. W 2021 r. do PCPR wpłynęły 282 wnioski, a w 2022 r. – 277 wniosków. Dofinansowaniem objęto odpowiednio: 277 wniosków na kwotę 378 258 zł i 266 wniosków na kwotę 338 284 zł.

Wg stanu na 30 września 2023 r. do PCPR wpłynęło 286 wniosków, z czego dofinansowaniem objęto 248 wniosków, na kwotę ogółem 336 707 zł.

(akta kontroli str. 71-117)

Dyrektor PCPR wyjaśniła, że szczegółowa diagnoza sytuacji osób z niepełnosprawnościami jest przeprowadzana na etapie opracowywania dokumentów strategicznych, w tym programów na rzecz osób niepełnosprawnych. Analiza potrzeb tych osób jest dokonywana na bieżąco, na podstawie stopnia realizacji zadań, oraz programów wspierających osoby niepełnosprawne w różnych aspektach ich życia (likwidacja barier architektonicznych, komunikacyjnych, edukacyjnych, informacyjnych, aktywizacyjnych), z uwzględnieniem wsparcia oferowanego przez instytucje publiczne oraz organizacje pozarządowe z terenu powiatu sokołowskiego. W badanym okresie PCPR w sposób ciągły współpracował z gminami, instytucjami publicznymi (SPZOZ, szkoły, urzędy) oraz organizacjami pozarządowymi, w formie działań informacyjnych, promocyjnych i szkoleniowych.

¹² W 2021 r. na zwiększenie w kwocie 50 724,58 zł złożyły się: niewykorzystanie przez Powiatowy Urząd Pracy w Sokolowie Podlaskim środków finansowych na zadania z zakresu zatrudniania i rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych (31 725,58 zł); niewykorzystanie środków na dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych (16 084,00 zł); niewykorzystanie środków zakupu usług tłumacza języka migowego lub tłumacza przewodnika (1 000,00 zł) oraz niewykorzystanie dofinansowania likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych (1 915,00 zł). W 2022 r. na zwiększenie w kwocie 52 198,02 zł złożyły się: niewykorzystanie przez Powiatowy Urząd Pracy w Sokolowie Podlaskim środków finansowych na zadania z zakresu zatrudniania i rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych (27 947,02 zł); niewykorzystanie środków na dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych (6 188,50 zł); niewykorzystanie środków zakupu usług tłumacza języka migowego lub tłumacza przewodnika (1 000,00 zł) oraz niewykorzystanie dofinansowania likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych (17 062,00 zł).

¹³ Dalej rada społeczna.

Bieżąca obsługa osób z niepełnosprawnością, a także analiza wsparcia udzielanego osobom niepełnosprawnym w latach ubiegłych sprawia, że PCPR aktywnie włącza się w realizację nowych zadań na rzecz osób niepełnosprawnych¹⁴, aby oferowane wsparcie odpowiadało w sposób kompleksowy na potrzeby mieszkańców z niepełnosprawnością. Ponadto w ramach współpracy z Powiatowym Zespołem do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Siedlcach¹⁵, PCPR pozyskuje wiedzę na temat liczby wydawanych orzeczeń dla mieszkańców powiatu.

(akta kontroli str. 401-403)

3. PCPR przedstawiał propozycję podziału środków PFRON na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej w latach 2021-2023, w tym dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze. Po uzyskaniu informacji o wysokości środków przypadających w danym roku na realizację zadań określonych w ustawie o rehabilitacji¹⁶, Centrum przedstawiało radzie społecznej plan takiego podziału, z wyszczególnieniem dofinansowania na poszczególne zadania. W kolejnych latach objętych kontrolą, zgłaszane propozycje uzyskiwały pozytywną opinię rady społecznej i w niezmiennym kształcie podział tych środków uchwalony był przez radę powiatu.

(akta kontroli str. 120-181)

Odnosząc się do kryterium, jakim kierował się PCPR przy planowaniu podziału środków Funduszu na zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej, dyrektor PCPR wyjaśniła, że w każdym roku kalendarzowym, po otrzymaniu informacji z PFRON o wysokości środków przyznanych powiatowi, w PCPR przeprowadzana była szczegółowa analiza potrzeb osób niepełnosprawnych, dokonywana na podstawie pisemnej informacji dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Sokołowie Podlaskim, dotyczącej zapotrzebowania na środki PFRON na realizację zadań powiatu z zakresu rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych, liczby złożonych wniosków przez osoby niepełnosprawne od początku roku na poszczególne zadania z zakresu rehabilitacji społecznej, kwoty i zakresu wnioskowanej pomocy oraz danych za rok poprzedni (sprawozdawczość) w zakresie liczby wniosków złożonych i zrealizowanych oraz wskaźnika zaspokojenia potrzeb. Ustalone przez radę powiatu limity środków nie pozwoliły na wypłatę dofinansowania do wszystkich zakupów przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych, dokonanych przez wnioskodawców w ostatnich miesiącach roku kalendarzowego. Faktury złożone przez wnioskodawców, nieobjęte refundacją w danym roku kalendarzowym, podlegały dalszemu rozpatrywaniu przy wnioskach składanych w roku następnym. Dyrektor PCPR wyraziła również opinię, że środki przeznaczone w planie po zmianach na realizację omawianego zadania w latach 2021 i 2022, zabezpieczały potrzeby osób korzystających w 85%. W kontrolowanym okresie nie podejmowano działań w celu pozyskania dodatkowych środków na ten cel, natomiast informacja o niewystarczającym limicie środków PFRON na realizację dofinansowania zakupu przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych, była przedstawiana na posiedzeniach zarządu i rady powiatu.

(akta kontroli str. 397-399)

4. Monitorowanie stopnia wykorzystania środków przeznaczonych na dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze oraz określenie przewidywanych potrzeb na dany rok

¹⁴ Program „Aktywny samorząd”, „Program wyrównywania różnic między regionami” III, program „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2022 i 2023, program Dostępne mieszkanie, Mieszkanie dla absolwenta, SAMODZIELNIK Aktywizacja Doradztwo Psychologia - projekt dla młodzieży do 30 roku życia realizowany w partnerstwie z PUP w Sokołowie Podlaskim.

¹⁵ Powiat sokołowski zawarł dnia 01.01.2000 r. porozumienie, na mocy którego sprawy z zakresu orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności dla osób z terenu powiatu są rozpatrywane przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Siedlcach.

¹⁶ Wyliczonych przez PFRON dla powiatu wg przyjętego algorytmu.

prowadzone było przez PCPR przede wszystkim na podstawie kwartalnej sprawozdawczości przedkładanej PFRON oraz analizy wewnętrznych rejestrów bieżącej realizacji zadań. Dyrektor PCPR wyjaśniła, że na tej podstawie w drugim półroczu każdego roku, rada powiatu dokonywała przesunięć środków finansowych pomiędzy zadaniami z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, przy czym wszystkie niewykorzystane środki przeznaczone były na dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, gdyż w ramach tego zadania diagnozowano największe potrzeby mieszkańców powiatu sokołowskiego z niepełnosprawnością.

(akta kontroli str. 399-400)

5. W badanym okresie dyrektor PCPR, w drodze zarządzenia, każdego roku ustalała zasady udzielania osobom z orzeczoną niepełnosprawnością dofinansowania ze środków PFRON w ramach zadań powiatu z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych¹⁷. Wprowadzenie zasad miało na celu umożliwienie skorzystania z dofinansowania PFRON przez jak największą liczbę uprawnionych.

W przypadku dofinansowania do zakupu przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych, wprowadzono maksymalny limit dofinansowania ze środków PFRON w wysokości 100% limitu NFZ, a osobom niepełnosprawnym będącym w wieku emerytalnym, wprowadzono limit dofinansowania do jednostronnego zaopatrzenia w aparaty słuchowe i wkładki indywidualne.

W przypadku dofinansowania zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, pierwszeństwo w uzyskaniu dofinansowania zapewniono wnioskodawcom ubiegającym się o dofinansowanie po raz pierwszy, a wysokość dofinansowania ustalono na poziomie do 80% zweryfikowanej ceny zakupu sprzętu, tj. na poziomie wynikającym z rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych¹⁸. W odniesieniu do sprzętu rehabilitacyjnego wprowadzono obowiązek oceny kompletnego wniosku przez komisję ds. opiniowania wniosków o dofinansowanie ze środków PFRON, której skład, w drodze zarządzenia, corocznie ustalała dyrektor PCPR¹⁹. Zarządzenia te regulowały również zakres zadań komisji oraz sposób dokumentowania wyników jej prac.

(akta kontroli str. 244-302)

6. Zgodnie z zasadami dofinansowania, oceny merytorycznej i formalnej wniosków o udzielenie dofinansowania do zakupu przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych dokonuje pracownik merytoryczny. W odniesieniu do wniosków o dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, ich formalnej oceny dokonuje pracownik, a oceny merytorycznej – komisja ds. opiniowania wniosków o dofinansowanie ze środków PFRON. W obu przypadkach ostateczną decyzję o przyznaniu lub odmowie przyznania dofinansowania podejmuje dyrektor Centrum.

W okresie objętym kontrolą, w PCPR zatrudnionych było (łącznie z dyrektorem Centrum) dziewięciu pracowników, spośród których dwóch realizowało zadania związane z rehabilitacją społeczną. Prowadzeniem spraw z zakresu dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze zajmował się jeden pracownik, którego w trakcie nieobecności zastępował pracownik, realizujący inne zadania z zakresu rehabilitacji społecznej.

(akta kontroli str. 37-42)

¹⁷ Dalej: zasady dofinansowania. Zasady dofinansowania zostały przyjęte zarządzeniami dyrektora PCPR: nr 3/2021 z dnia 12 marca 2021 r., nr 7/2022 z dnia 18 marca 2022 r. oraz nr 7/2023 r. z dnia 30 marca 2023 r.

¹⁸ Dz. U. z 2015 r. poz. 926), dalej: rozporządzenie w sprawie zadań powiatu finansowanych ze środków PFRON.

¹⁹ Zarządzenie nr 4/2021 z dnia 12 marca 2021 r.; zarządzenie nr 8/22 z dnia 18 marca 2022 r. i zarządzenie nr 8/2023 z dnia 30 marca 2023 r.

Dyrektor Centrum wyjaśniła, że w strukturze organizacyjnej PCPR wyodrębniono stanowisko pracy ds. rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych. W 2020 r., na wniosek dyrektora PCPR, zatrudnienie na tym stanowisku zostało zwiększone z 1½ do 2 etatów (z wnioskowanego zapotrzebowania wynoszącego 2½ etatu). Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze jest realizowane przez jednego pracownika zatrudnionego na pełnym etacie, przy czym zakres czynności ww. pracownika jest szerszy. Z praktycznego punktu widzenia, prowadzenie danego zadania przez jednego pracownika merytorycznego, który posiada szeroką wiedzę i doświadczenie w danym temacie, jest uzasadnione i niewątpliwie pozwala na uniknięcie różnych pomyłek, błędów i zaniechań. Należy jednak podkreślić, że systemowe usprawnienia, wprowadzane obligatoryjnie w celu polepszenia sytuacji wnioskodawców (konieczność wprowadzenia każdego wniosku złożonego w formie papierowej do systemu SOW, a następnie jego obsługa w systemie), stanowią bardzo duże obciążenie dla realizatorów tego wsparcia, a wzrost obciążenia dodatkową pracą, nie ma wpływu na poprawę warunków pracy pracownika.

(akta kontroli str. 403-405)

Z wyjaśnień dyrektora Centrum wynika, że w okresie zagrożenia epidemicznego, podczas dużej zachorowalności na COVID-19, obsługa beneficjentów prowadzona była zgodnie z zaleceniami Głównego Inspektora Sanitarnego. W starostwie i w PCPR wprowadzono dodatkowe środki ostrożności w dostępie do budynków oraz zmieniono organizację obsługi interesantów, ograniczono ich osobiste wizyty, uruchomiono obsługę za pośrednictwem telefonu, poczty (tradycyjnej, elektronicznej) oraz platformy e-puap. W tych okresach część pracowników PCPR chorowała na COVID-19, część wykonywała pracę zdalnie. Wprowadzone obostrzenia miały wpływ na wydłużenie rozpatrzenia wniosków, na co pozwalały jednak szczególne regulacje w tym zakresie.

(akta kontroli str. 411)

7. W opinii Dyrektora PCPR, największymi problemami natury systemowej, które w znaczący sposób utrudniają prawidłowe wykonywanie zadań z zakresu dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze są:

- brak możliwości pozyskania dodatkowych środków PFRON w oparciu o realne zapotrzebowanie na te środki;
- wdrożenie przez PFRON elektronicznego Systemu Obsługi Wsparcia (SOW), który wprawdzie daje możliwość wnioskodawcy złożenia elektronicznego wniosku w każdym czasie, natomiast generuje duże obciążenie dodatkową pracą dla pracowników oraz dyrektora jednostki, z uwagi na znikomy procentowy udział wniosków składanych elektronicznie w stosunku do ogólnej ich liczby. Konieczność wprowadzenia każdego wniosku złożonego w formie papierowej do systemu, a następnie jego obsługa w systemie (ocena, zatwierdzenie, rozliczenie), powoduje duże obciążenie dodatkową pracą pracowników oraz dyrektora jednostki. Dokumenty generowane w systemie są drukowane, dołączane do wniosków i przesyłane do wnioskodawców drogą pocztową. Ponadto ewidencja wniosków prowadzona na własne potrzeby za pomocą arkuszy kalkulacyjnych (Excel) umożliwia pozyskanie bardziej szczegółowych danych analitycznych, niż raporty generowane przez system SOW;
- skomplikowane i często zmieniające się procedury refundacji limitów NFZ do środków pomocniczych (pieluchomajtki, pieluchy anatomiczne, wkładki anatomiczne, podkłady, cewniki itp.) powodują, że wnioskodawcy mają duże problemy z prawidłowym wypełnieniem wniosku.

(akta kontroli str. 405)

8. Badanie audytowe strony internetowej PCPR, przeprowadzone 27 października 2023 r. w zakresie oceny spełniania wymagań dostępności cyfrowej tej strony, pod względem zgodności z ustawą z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych²⁰ oraz kryteriów/wymogów określonych w standardach WCAG 2.1²¹, na poziomie AA, ze szczególnym uwzględnieniem dostępności dla osób z niepełnosprawnościami w zakresie uzyskania informacji dotyczących zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, wykazało m.in., że informacje dotyczące zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze są dostępne, a umiejscowienie wniosku o dofinansowanie, intuicyjne i łatwe w odnalezieniu. Strona internetowa PCPR spełniała wytyczne odnoszące się do zasad funkcjonalności i zrozumiałości. Stwierdzone uchybienia dotyczyły natomiast zasady postrzegalności i kompatybilności (szerszy opis zawarto w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*).

(akta kontroli str. 303-309)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono naruszenie niektórych wymagań, jakie powinna spełniać strona internetowa i aplikacja mobilna podmiotu publicznego, określonych w ustawie o dostępności cyfrowej, odnoszących się do zasady postrzegalności, rozumianej jako właściwość strony internetowej lub aplikacji mobilnej umożliwiająca jej odbiór przez użytkownika za pomocą zmysłu słuchu, wzroku lub dotyku, oraz zasady kompatybilności, rozumianej jako właściwość umożliwiająca współpracę z jak największą grupą programów, w tym z narzędziami i programami wspomagającymi osoby niepełnosprawne.

(akta kontroli str. 303-309)

Dyrektor PCPR wyjaśniła, że strona internetowa www.pcprsokolow.pl oparta jest o szablon stworzony przez Fundację "Widzialni" z akredytacją Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji²². W związku z tym nie dokonywano szczegółowych weryfikacji strony w zakresie spełniania wymogów ustawy o dostępności cyfrowej, uznając, że dodatkowa weryfikacja w tym zakresie jest zbędna. Poinformowała, że PCPR zobowiązuje się wdrożyć rekomendacje wskazane w sprawozdaniu biegłego do końca bieżącego roku, aby strona internetowa była w pełni zgodna z obowiązującymi wymogami.

(akta kontroli str. 423)

OCENA CZĄSTKOWA

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sokółowie Podlaskim, realizując zadania z zakresu rehabilitacji społecznej, w tym dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, pozyskiwało wiedzę na temat sytuacji i potrzeb osób niepełnosprawnych zamieszkałych na terenie powiatu. Na tej podstawie, ze względu na niewystarczającą, w stosunku do faktycznego zapotrzebowania, wielkość środków otrzymywanych z PFRON każdego roku, dyrektor Centrum ustalała zasady udzielania osobom z orzeczoną niepełnosprawnością dofinansowania ww. zadań. Centrum prowadziło bieżący monitoring stopnia wykorzystania środków PFRON i w uzasadnionych przypadkach wnioskowało o przesunięcia środków między realizowanymi zadaniami. Audyt strony internetowej PCPR wykazał natomiast uchybienia dotyczące niespełnienia niektórych wymagań określonych w ustawie o dostępności cyfrowej.

²⁰Dz. U. z 2023 r. poz. 1440, dalej: ustawa o dostępności cyfrowej.

²¹ Web Content Accessibility Guidelines – zbiór dokumentów opublikowany przez WAI (*Web Accessibility Initiative*- inicjatywa mająca na celu zwiększenie szeroko rozumianej dostępności stron www) zawierający zalecenia dotyczące tworzenia dostępnych serwisów internetowych.

²² Dalej: MAiC.

2. Wykonywanie zadań związanych z dofinansowaniem zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.

Opis stanu faktycznego

1. W okresie od 1 stycznia 2020 r. do 30 września 2023 r. do PCPR wpłynęło ogółem 845 wniosków o dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, z czego tylko cztery w formie elektronicznej. Dane dotyczące liczby złożonych wniosków, ich wartości i sposobu rozpatrzenia, w poszczególnych latach objętych kontrolą, przedstawiały się następująco:
  - w 2021 r. wpłynęły ogółem 282 wnioski, w tym 275 o dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze oraz 7 wniosków o dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny. Dofinansowaniem ze środków PFRON objęto odpowiednio: 271 wniosków w kwocie 366 660 zł i 6 wniosków w kwocie 11 598 zł. Negatywnie rozpatrzono dwa wnioski²³ (po jednym o dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze oraz o dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego). Ponadto trzy wnioski nie zostały zrealizowane z uwagi na zgon lub rezygnację wnioskodawcy przed rozpatrzeniem wniosku;
  - w 2022 r. wpłynęło ogółem 277 wniosków, w tym 272 o dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze oraz 5 wniosków o dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny. Dofinansowaniem ze środków PFRON objęto odpowiednio: 262 wnioski w kwocie 333 821 zł i 4 wnioski w kwocie 4 463 zł. Negatywnie rozpatrzono osiem wniosków, w tym siedem o dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze²⁴ i jeden – o dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego²⁵. Ponadto trzy wnioski nie zostały zrealizowane z uwagi na zgon lub rezygnację wnioskodawcy przed rozpatrzeniem wniosku;
  - w 2023 r. (od 1 stycznia do 30 września) wpłynęło ogółem 286 wniosków, w tym 274 na dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze oraz 12 wniosków o dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny. Dofinansowaniem ze środków PFRON objęto odpowiednio 237 wniosków w kwocie 325 965 zł i 11 wniosków w kwocie 10 742 zł. Negatywnie rozpatrzono dwa wnioski o dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze²⁶. Ponadto trzy wnioski nie zostały zrealizowane z uwagi na zgon lub rezygnację wnioskodawcy przed rozpatrzeniem wniosku, a pozostałe były w trakcie realizacji.

(akta kontroli str. 310-311)

Wnioskodawcy, których wnioski zostały negatywnie rozpatrzone, byli informowani o odmowie udzielenia dofinansowania w formie pisemnej wraz z uzasadnieniem. W przekazywanych informacjach PCPR nie podawał informacji o prawie odwołania się od negatywnego rozpatrzenia wniosku.

(akta kontroli str. 312-324)

Dyrektor PCPR wyjaśniła, że w piśmie informującym o negatywnym rozpatrzeniu wniosku nie zamieszczano informacji o prawie wnioskodawcy do odwołania się od odmowy, ponieważ rozpatrywanie wniosków o dofinansowanie zakupu sprzętu

²³ Z uwagi na przekroczenie dopuszczalnego kryterium dochodowego wnioskodawcy.

²⁴ W tym jeden z powodu przekroczenia dopuszczalnego kryterium dochodowego wnioskodawcy i sześć z uwagi na brak środków.

²⁵ Z uwagi na błędy i braki formalne we wniosku.

²⁶ Oba z powodu przekroczenia dopuszczalnego kryterium dochodowego wnioskodawcy.

rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych nie wymaga wydania decyzji administracyjnej. Wnioskodawcy nie wnosili żadnego sprzeciwu do sposobu ich rozpatrzenia.

(akta kontroli str. 408)

W latach 2021-2023 (III kw.) do PCPR nie wpłynęła żadna skarga dotycząca obsługi wniosków i udzielenia dofinansowania zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych.

(akta kontroli str. 327)

W badanym okresie, pierwszego zgłoszenia zapotrzebowania o środki PFRON na wypłatę dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dokonywano po podjęciu przez radę powiatu uchwał w sprawie określenia zadań realizowanych przez powiat ze środków PFRON w danym roku budżetowym. W roku 2021 i 2022 ostatniej płatności ze środków PFRON dokonano odpowiednio 21 i 30 grudnia.

(akta kontroli str. 310-311)

W okresie objętym kontrolą, przed uzyskaniem informacji z PFRON o wysokości środków na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej, nie występowało do Funduszu z wnioskiem o przekazanie środków w formie zaliczek, umożliwiających bieżącą realizację dofinansowania zadań z zakresu zaopatrzenia osób z niepełnosprawnościami w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.

Dyrektor PCPR wyjaśniła, że w kontrolowanym okresie nie brano pod uwagę opcji aplikowania o środki PFRON w formie zaliczek na realizację ww. zadań. Rozważane jest skorzystanie z takiej możliwości w 2024 r.

(akta kontroli str. 419)

2. Na podstawie wybranej do szczegółowego badania próby 60 wniosków o dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze²⁷ i 21 wniosków o dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, stwierdzono²⁸, że w przypadku przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych, rozliczenia i wypłaty środków z PFRON dokonywano w okresach kwartalnych, na podstawie kompletnej dokumentacji potwierdzającej dokonanie wydatku, a w przypadku sprzętu rehabilitacyjnego, od jednego do 10 dni od wpływu do PCPR faktury potwierdzającej dokonanie wnioskowanego zakupu. W każdym przypadku zatwierdzenie naliczonego dofinansowania dokonywane było przez dyrektora PCPR.

(akta kontroli str. 355-386)

3. Informowanie osób niepełnosprawnych o możliwych formach uzyskania wsparcia w ramach realizowanych zadań, w tym o dofinansowaniu zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze odbywało się m.in. z wykorzystaniem strony internetowej www.pcprsokolow.pl, zamieszczanie stosownych zawiadomień na tablicach informacyjnych PCPR i starostwa powiatowego oraz poprzez rozpowszechnianie wśród społeczności informacji i ulotek przez członków powiatowej społecznej rady ds. osób niepełnosprawnych, w skład której wchodzi przedstawiciele: SP ZOZ (służba zdrowia), publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej, zespołu szkół specjalnych, warsztatu terapii zajęciowej oraz Polskiego Związku Niewidomych.

(akta kontroli str. 410)

²⁷ Po 20 wniosków realizowanych w każdym roku. Doboru próby dokonano w oparciu o kryterium wiekowe wnioskodawców (po 10 wniosków do 18 roku życia i po 10 po 18 roku życia), różnorodność wnioskowanego przedmiotu lub środka ortopedycznego oraz najwyższe kwotowo dofinansowanie.

²⁸ Badaniem objęto wszystkie zrealizowane wnioski w okresie 2021- 2023 (III kw.).

4. W 2021 r. wnioski o dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze składane były na drukach opracowanych w PCPR, zawierających informacje określone w rozporządzeniu w sprawie zadań powiatu finansowanych ze środków PFRON. W okresie 2022-2023 (III kw.) wnioski o ww. dofinansowanie składane były na drukach opracowanych przez Fundusz, dostępnych na stronie internetowej PCPR.

(akta kontroli str. 328-354)

Analiza wybranych do badania 60 wniosków o dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze wykazała, że wnioski zawierały wszystkie informacje i załączniki wymagane § 11 ust. 1 pkt 1-4 rozporządzenia w sprawie zadań powiatu finansowanych ze środków PFRON. Zgodnie z przyjętymi na dany rok zasadami dofinansowania, oceny merytorycznej i formalnej wniosków dokonywał pracownik merytoryczny PCPR, z zachowaniem obowiązujących terminów. W każdym przypadku podstawą rozliczenia wniosku było zlecenie zakupu danego przedmiotu wystawione przez lekarza oraz faktury potwierdzające zakup. Naliczona i wypłacona wysokość dofinansowania ze środków PFRON wynosiła 100% limitu dofinansowania Narodowego Funduszu Zdrowia, ustalonego dla danego przedmiotu ortopedycznego lub środka pomocniczego lub do wysokości środków własnych poniesionych przez beneficjenta, w przypadku, gdy wyliczona wartość dofinansowania PFRON była niższa od dopuszczalnego limitu NFZ.

(akta kontroli str. 359-386)

Badanie wniosków o dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny wykazało, że spośród 21 pozytywnie zweryfikowanych przez PCPR, 11 z nich zawierało wszystkie informacje i załączniki określone w § 11 ust. 1 pkt 1-7 i pkt 11-12 rozporządzenia w sprawie zadań powiatu finansowanych ze środków PFRON. Pozostałe wnioski nie były kompletne (szczegółowy opis zawarto w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*). Oceny formalnej wniosków dokonywał pracownik merytoryczny PCPR z zachowaniem obowiązujących terminów, a oceny merytorycznej Komisja ds. opiniowania wniosków o dofinansowanie ze środków PFRON. Z każdym wnioskodawcą, którego wniosek został pozytywnie rozpatrzony, podpisywano umowy, zawierające elementy o których mowa w § 14 ust. 2 rozporządzenia w sprawie zadań powiatu finansowanych ze środków PFRON, w tym m.in.: przedmiot i kwotę dofinansowania ze środków PFRON ustaloną na podstawie wartości faktur proforma oraz ofert cenowych dołączonych do wniosku, termin realizacji zakupu oraz warunki rozwiązania umowy i zwrotu środków PFRON. Podstawą rozliczenia dofinansowania były przedłożone przez wnioskodawców faktury zakupu sprzętu. Poza dwoma przypadkami (opisanymi w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*), naliczenia i wypłaty dofinansowania ze środków PFRON dokonano do 80% faktycznej ceny zakupu sprzętu, tj. do wysokości limitu określonego w § 13 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia w sprawie zadań powiatu finansowanych ze środków PFRON. Zlecenia przelewu wypłaty środków dokonywano do 10 dni od wpływu do PCPR kompletu dokumentów stanowiących podstawę dofinansowania ze środków PFRON.

(akta kontroli str. 355-358)

Począwszy od 1 stycznia 2023 r.²⁹ PFRON zobowiązał wszystkie samorządy powiatowe do prowadzenia w systemie SOW pełnej obsługi wniosków beneficjentów. Na podstawie analizowanych wniosków, złożonych w 2023 r. w formie papierowej, stwierdzono, że zostały one wprowadzone przez pracownika Centrum, w terminie od 2 do 44 dni od wpływu wniosku do PCPR.

(akta kontroli str. 383-390)

²⁹ Pismo nr DF.WSA.694.2022.w z dnia 30 listopada 2022 r.

5. Odnośnie do funkcjonalności systemu SOW służącego m.in. do składania i obsługi wniosków o dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, dyrektor Centrum wyjaśniła, że system ten jest niewątpliwie dużym udogodnieniem dla osób niepełnosprawnych (wnioskodawców), ponieważ umożliwia złożenie elektronicznego wniosku w każdym czasie. Udział wniosków składanych w tej formie, w stosunku do ogólnej ich liczby, jest jednak znikomy. Ponieważ wnioski o dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze są składane w formie papierowej, ich obsługa odbywa się również w tradycyjny sposób, tzn. informacje dla wnioskodawców o sposobie rozpatrzenia wniosku są przesyłane w formie papierowej drogą pocztową, a każda faktura jest opatrywana stosownymi pieczętkami o kwocie dofinansowania z PFRON, sprawdzeniu dokumentu pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. Konieczność wprowadzenia do systemu SOW każdego wniosku i każdej złożonej przez wnioskodawcę faktury, z uwzględnieniem kwoty ogółem, kwoty refundacji NFZ, kwoty dofinansowania z PFRON oraz wkładu własnego osoby, a następnie przeprowadzenie w systemie procedury rozpatrzenia wniosku, znacznie wydłużyło czas rozpatrywania spraw i spowodowało większe obciążenie pracownika obsługującego to zadanie.

(akta kontroli str. 410-411)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W przypadku dwóch wniosków³⁰ dotyczących dofinansowania sprzętu rehabilitacyjnego, PCPR wyliczył i wypłacił dofinansowanie w wysokości odpowiednio 100% i 95% kosztów zakupu wnioskowanego sprzętu. Zgodnie z § 13 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia w sprawie zadań powiatu finansowanych ze środków PFRON, wysokość dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny wynosi do 80% kosztów tego sprzętu, nie więcej jednak niż do wysokości pięciokrotnego przeciętnego wynagrodzenia.

(akta kontroli str. 357-358)

Dyrektor wyjaśniła, że w wyniku nieumyślnej omyłki pracownika rozliczającego umowę, dofinansowanie ze środków PFRON zostało przekazane w wyższej kwocie niż do 80% wartości zakupionego sprzętu rehabilitacyjnego. Na wezwanie PCPR, wnioskodawcy dnia 10 października 2023 r. dokonali zwrotów wskazanych w pismach kwot, odpowiednio 300,00 zł i 148,00 zł. Po dokonanej wpłacie, faktyczne rozliczenie kwot dofinansowania w obydwu przypadkach wynosi do 80% ze środków PFRON i 20 % ze środków własnych.

(akta kontroli str. 408-409 i 412-416)

2. W przypadku siedmiu spraw³¹ przyjęto do rozpatrzenia wnioski o dofinansowanie sprzętu rehabilitacyjnego bez wskazania przez wnioskodawców informacji o miejscu realizacji zadania i celu dofinansowania. Obowiązek zamieszczenia we wniosku ww. informacji wynika z § 11 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia w sprawie zadań powiatu finansowanych ze środków PFRON.

(akta kontroli str. 355-356)

Dyrektor PCPR wyjaśniła, że wymienione wyżej wnioski były składane przez wnioskodawców w okresie zagrożenia epidemicznego i były wrzucane do urny przy wejściu do budynku. Kontakt z wnioskodawcami odbywał się głównie telefonicznie lub internetowo, jednak z uwagi na szczególne standardy pracy i zwiększone obciążenie pracowników wykonujących pracę bezpośrednio

³⁰ RSON.7042.3.2023 i RSON.7042.4.2023.

³¹ RSON.7042.1.2021, RSON.7042.2.2021, RSON.7042.3.2021, RSON.7042.4.2021 RSON.7042.6.2021, RSON.7042.7.2021; RSON.7042.2.2022.

w biurze, nie sporządzano pisemnych notatek z rozmów telefonicznych. Ponadto dyrektor PCPR wyjaśniła, że ww. wnioski zawierały wszystkie wymagane załączniki pozwalające na ich rozpatrzenie, w związku z czym nie wzywano wnioskodawców do osobistych wizyt celem uzupełnienia zapisów we wniosku o dofinansowanie.

(akta kontroli str. 409)

3. W przypadku 11 spraw³² przyjęto do rozpatrzenia wnioski o dofinansowanie sprzętu rehabilitacyjnego bez podania przez wnioskodawców informacji o kwotach przyznanych wcześniej środków z PFRON, z określeniem numeru zawartej umowy, celu i daty przyznania dofinansowania oraz stanu rozliczenia. Wymóg podania tych informacji we wniosku o dofinansowanie, przez osoby korzystające wcześniej ze wsparcia PFRON, wynika z § 11 ust. 1 pkt 11 rozporządzenia w sprawie zadań powiatu finansowanych ze środków PFRON.

(akta kontroli str. 355-358)

Dyrektor PCPR wyjaśniła, że wszystkie wymienione wyżej wnioski są weryfikowane w ww. zakresie na etapie wprowadzania wniosku do systemu SOW. Centrum posiada tym samym informację o wnioskodawcach w przedmiocie korzystania z dofinansowania PFRON w ramach wszystkich realizowanych zadań. Wnioskodawcy często nie pamiętają dokładnych danych i twierdzą, że nie mogą odnaleźć stosownych dokumentów. Weryfikacja w tym zakresie na poziomie PCPR daje gwarancję, iż dane wprowadzone do wniosku są rzeczywiste i zgodne ze stanem faktycznym.

(akta kontroli str. 410)

4. W dziewięciu przypadkach³³, dotyczących dofinansowania zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze w kwocie ogółem 39 302 zł, PCPR dokonał płatności na konta świadczeniodawców/sprzedawców realizujących zlecenie z naruszeniem 10 dniowego terminu, liczonego od daty wpływu kompletu dokumentów stanowiących podstawę rozliczenia do dnia wystawienia zlecenia płatności, co stanowiło naruszenie § 12 ust. 5 pkt 2 rozporządzenia w sprawie zadań powiatu finansowanych ze środków PFRON.

(akta kontroli str. 426)

Dyrektor PCPR wyjaśniła, że tego rodzaju sytuacje mogły mieć miejsce w okresach, gdy transza środków finansowych przekazana dla powiatu została wykorzystana i konieczne było złożenie kolejnego wniosku o środki finansowe do PFRON. Przekazanie środków między rachunkami bankowymi trwa zazwyczaj kilka dni, a każda faktura wystawiana przez świadczeniodawcę na podstawie wystawionego zaświadczenia PCPR, ma termin płatności od 14 do 30 dni, a nawet dłużej. W okresie objętym kontrolą wszystkie przelewy na konta świadczeniodawców były dokonywane w terminach określonych na fakturach.

(akta kontroli str. 427-428)

OCENA CZĄSTKOWA

Wdrożone w Centrum rozwiązania zapewniały właściwą realizację zadań w zakresie przyjmowania i rozpatrywania wniosków, zapewniając obiektywizm i transparentność tego procesu. Wpływające do PCPR wnioski o dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze poddawane były analizie, a stwierdzone w wyniku kontroli uchybienia o charakterze formalnym, nie miały wpływu na realizację zadań w tym zakresie. Niezwłocznie skorygowano również nieprawidłowości polegające na wypłacie wyższych niż należne kwot dofinansowania

³² RSON.7042.1.2021, RSON.7042.2.2021, RSON.7042.3.2021, RSON.7042.4.2021, RSON.7042.6.2021, RSON.7042.7.2021, RSON.7042.1.2022, RSON.7042.2.2022, RSON.7042.5.2022, RSON.7042.3.2023, RSON.7042.9.2023.

³³ RSON.7043.1.185.2021; RSON.7043.2.9.2021; RSON.7043.2.10.2021; RSON.7043.1.153.2022; RSON.7043.1.168.2022; RSON.7043.2.8.2022; RSON.7043.2.22.2022; RSON.7043.2.6.2023; RSON.7043.2.11.2023.

zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, podejmując wobec wnioskodawców skuteczne działania mające na celu odzyskanie przekazanych środków.

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Naliczanie i wypłacanie dofinansowania zakupu sprzętu rehabilitacyjnego ze środków PFRON z zachowaniem limitu ustalonego w rozporządzeniu w sprawie zadań powiatu finansowanych ze środków PFRON.
2. Rozpatrywanie wniosków o dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego zawierających wszystkie elementy określone w rozporządzeniu w sprawie zadań powiatu finansowanych ze środków PFRON.
3. Wdrożenie działań mających na celu wywiązywanie się z 10-dniowego terminu przekazywania środków PFRON na konta świadczeniodawców realizujących zlecenia zaopatrzenia osób niepełnosprawnych w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.
4. Podjęcie działań mających na celu pełne dostosowanie strony internetowej PCPR do wymagań, jakie powinna spełniać strona internetowa i aplikacja mobilna podmiotu publicznego.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach, jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, 01.12.2023 r.

Kontroler
Wanda Dąbrowska
Główny specjalista kontroli
państwowej

/-/

Dyrektor
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Warszawie
z up.
Wiesława Bronisz
p. o. Wicedyrektora

/-/

